

Cùng Đọc tài liệu đi vào trả lời các câu hỏi thuộc [Soạn sử 7 Kết nối tri thức Bài 11: Nhà Lý xây dựng và phát triển đất nước \(1009 - 1225\)](#). Nội dung này chắc chắn sẽ giúp các em chuẩn bị bài học trước khi đến lớp tốt nhất.

Soạn lịch sử lớp 7 bài 11 Kết nối tri thức

Tài liệu giải bài tập lịch sử 7 bài 11 Kết nối tri thức với cuộc sống chi tiết:

Mở đầu

Câu hỏi trang 52 SGK Lịch sử và Địa lí 7 Kết nối tri thức

Năm 1009, nhà Lý được thành lập. Không lâu sau, Lý Công Uẩn quyết định dời đô từ Hoa Lư về Đại La. Sự kiện này có ý nghĩa như thế nào đối với lịch sử dân tộc. Nhà Lý đã làm gì để xây dựng và phát triển đất nước.

Trả lời

- Ý nghĩa của việc dời đô:

+ Việc dời đô từ Hoa Lư về Đại La (Thăng Long) thể hiện quyết định sáng suốt của vua Lý Công uẩn, tạo đà cho sự phát triển đất nước

+ Dời đô ra Thăng Long là một bước ngoặt rất lớn. Nó đánh dấu sự trưởng thành của dân tộc Đại Việt. Đại Việt không cần phải sống phòng thủ, phải dựa vào địa thế hiểm trở của Hoa Lư để đối phó với kẻ thù. Thế và lực của Đại Việt đã đủ lớn mạnh để lập đô ở nơi có địa thế rộng mở.

- Nhà Lý xây dựng và phát triển đất nước:

+ Tổ chức bộ máy nhà nước từ trung ương đến địa phương chặt chẽ.

+ Kinh tế phát triển tương đối toàn diện.

+ Đạt được nhiều thành tựu văn hóa.

Bài học

1. Nhà Lý thành lập và định đô ở Thăng Long

Câu hỏi 1 trang 53 SGK Lịch sử và Địa lí 7 Kết nối tri thức

Nhà Lý được thành lập như thế nào?

Trả lời

- Năm 1005, Lê Hoàn mất. Lê Long Đĩnh nối ngôi đã thi hành nhiều chính sách tàn bạo.
- Năm 1009, Lê Long Đĩnh mất, giới sư sãi và đại thần đã tôn Lý Công Uẩn lên ngôi vua. Nhà Lý được thành lập.
- Năm 1010, Lý Công Uẩn lấy niên hiệu là Thuận Thiên và quyết định dời đô từ Hoa Lư về thành Đại La (Hà Nội ngày nay), sau đó đổi tên là Thăng Long.

Câu hỏi 2 trang 53 SGK Lịch sử và Địa lí 7 Kết nối tri thức

Khai thác tư liệu 1, tìm những từ, cụm từ miêu tả về thành Đại La. Những thông tin đó chứng tỏ điều gì về vùng đất này? Từ đó, hãy cho biết ý nghĩa của sự kiện dời đô của Lý Công Uẩn.

Trả lời

- Thành Đại La cũ có những đặc điểm sau:
 - + Là kinh đô cũ của Cao Vương, ở giữa khu vực trời đất, có thế rồng cuộn hổ ngồi, chính giữa nam bắc đông tây, tiện nghi núi sông sau trước.
 - + Vùng này mặt đất rộng và rất bằng phẳng, thế đất cao mà sáng sủa, dân cư không khổ vì ngập lụt, muôn vật hết sức tươi tốt, phong thịnh.
 - + Khắp trên đất nước thì đây được xem là thắng địa, thuận lợi cho việc giao thông, giao thương bốn phương và là nơi đáp ứng đầy đủ những yếu tố để xây dựng kinh đô lâu dài.
- Ý nghĩa việc dời đô của Lý Công Uẩn:
 - + Bắt đầu chuyển sang giai đoạn phát triển, mở mang cơ nghiệp của vương triều Lý và gây dựng nên vị thế của của nước Việt tại vùng đất bằng phẳng, thế đất sông núi trước sau, rồng châu hổ phục.
 - + Chuyển sang thế phát triển lâu dài, đặt nền móng cho việc xây dựng kinh đô Thăng Long trở thành đô thị phát triển thịnh vượng, là trung tâm của đất nước về sau, mở ra bước ngoặt mới cho sự phát triển của dân tộc.

2. Tình hình chính trị

Câu hỏi 1 trang 54 SGK Lịch sử và Địa lí 7 Kết nối tri thức

Tư liệu 2 cho em biết điều gì về chính sách của nhà Lý đối với các tù trưởng miền núi?

Trả lời

- Trong quá trình dựng nước và giữ nước, các dân tộc ít người đã sát cánh với người Kinh để xây dựng và bảo vệ đất nước chống phong kiến phương Bắc.

- Nhà Lý thực hiện chính sách mềm dẻo khôn khéo song cũng kiên quyết trấn áp những thế lực có mưu đồ tách khỏi Đại Việt.
- Nhà Lý thực hiện chính sách gả công chúa cho tù trưởng ở miền núi biến họ trở thành “họ hàng” với nhà Lý.
- Như vậy chủ trương của nhà Lý là đoàn kết toàn dân tộc, xem đây là cội nguồn sức mạnh trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Câu hỏi 2 trang 54 SGK Lịch sử và Địa lí 7 Kết nối tri thức

Hãy cho biết những nét chính về tình hình chính trị thời Lý.

Trả lời

- Nhà Lý xây dựng hệ thống chính quyền từ trung ương đến địa phương.
- Đứng đầu là vua, dưới có các quan đại thần (quan văn, quan võ) giúp việc.
- Vua ở ngôi theo chế độ cha truyền con nối. Nhà Lý cất cử những người thân tín nắm giữ các chức vụ cao trong triều.
- Nhà Lý chia cả nước thành 24 lộ, phủ, ở miền núi gọi là châu. Dưới lộ (phủ, châu) là hương, huyện. Đơn vị cấp cơ sở là xã.
- Bộ luật Hình thư được ban hành năm 1042 là bộ luật thành văn đầu tiên của nước ta.
- Quân đội được tổ chức quy củ gồm 2 bộ phận:
 - + Cấm quân
 - + Quân địa phương .

3. Tình hình kinh tế, xã hội

Câu hỏi 1 trang 55 SGK Lịch sử và Địa lí 7 Kết nối tri thức

Em có nhận xét gì về các chính sách của nhà Lý trong phát triển kinh tế? Theo em những chính sách đó có tác dụng gì?

Trả lời

- Trong nông nghiệp: chính sách “ngụ binh ư nông”. Binh lính thay nhau về làm ruộng, có tác dụng phát triển sản xuất nông nghiệp, sức lao động không bị thiếu. Binh sĩ thay nhau nghỉ 1 tháng 1 lần về cày ruộng tự cấp.
- Chú trọng việc trị thủy, đắp đê, nhất là vùng châu thổ sông Hồng.

=> Nước Đại Việt có thể đứng và phát triển khá vững chắc, đời sống nhân dân tương đối ổn định.

- Thủ công nghiệp thời Lý là bộ phận kết hợp với nông nghiệp, được làm trong các hộ gia đình, chủ yếu đáp ứng nhu cầu của sản xuất tiểu nông.

- Hoạt động buôn bán trong nước thuận lợi.

- Ngoại thương: chỉ cho phép thương nhân nước ngoài buôn bán ở một số điểm nhất định, chịu sự kiểm soát của triều đình.

Câu hỏi 2 trang 55 SGK Lịch sử và Địa lí 7 Kết nối tri thức

Trình bày nét chính về tình hình kinh tế, xã hội Đại Việt thời Lý.

Trả lời

- Nông nghiệp:

- + Ruộng đất gồm ruộng công làng xã; ruộng phong cấp cho con cháu, và người có công; ruộng khai hoang. Thủy lợi: cho đào kênh, khơi ngòi, đắp đê. Cấm mổ trộm trâu bò để bảo vệ sức kéo.

- + Nhà vua làm lễ tế thần Nông, xong tự cầm cày - lễ Tịch Điền.

- + Nông nghiệp phát triển được mùa liên tục.

- Thủ công nghiệp:

- + Thủ công nghiệp nhà nước: Đúc tiền, chế tạo binh khí, dệt lụa, làm phẩm phục triều đình,...

- + Thủ công nghiệp nhân dân: Làm đồ trang sức, làm giấy, đúc đồng, ương tơ, dệt lụa, làm đồ gốm, xây dựng đền đài, cung điện,...

- + Chuông Quy Điền, tháp Báo Thiên là những di vật, công trình nổi tiếng do thợ thủ công thời Lý tạo nên.

- Thương nghiệp:

- + Hình thành nên các chợ và một số trung tâm trao đổi hàng hóa.

- + Quan hệ buôn bán giữa Đại Việt với Trung Quốc khá phát triển, nhiều chợ biên giới được hình thành. Cảng biển Vân Đồn (Quảng Ninh ngày nay) trở thành nơi buôn bán với nước ngoài rất sầm uất.

- Xã hội:

- + Xu hướng phân hóa ngày càng sâu sắc.
- + Tầng lớp quý tộc (vua, quan) có nhiều đặc quyền. Một số ít dân thường có nhiều ruộng đất trở thành địa chủ.
- + Nông dân chiếm đa số dân cư, nhân ruộng đất công làng xã để cày cấy và nộp thuế, thực hiện nghĩa vụ với nhà nước.
- + Thợ thủ công và thương nhân khá đông đảo.
- + Nô tì có địa vị thấp kém nhất, phục vụ trong triều đình và gia đình quan lại.

4. Tình hình văn hóa, giáo dục

Câu hỏi 1 trang 57 SGK Lịch sử và Địa lí 7 Kết nối tri thức

Giới thiệu những thành tựu tiêu biểu về văn hóa, giáo dục thời Lý.

Trả lời

- Tôn giáo:

- + Phật giáo được các vua Lý tôn sùng và truyền bá rộng rãi trong nhân dân.
- + Nho giáo bắt đầu được mở rộng và ngày càng có vai trò trong xã hội.
- + Đạo giáo khá thịnh hành, được kết hợp với các tín ngưỡng dân gian.

- Văn học, nghệ thuật:

- + Văn học chữ Hán bước đầu phát triển, xuất hiện một số tác phẩm có giá trị tiêu biểu như Chiều đời đô, Nam quốc sơn hà,...
- + Các trò chơi dân gian rất được ưa chuộng. Loại hình hát chèo, múa rối nước đều phát triển.
- + Một số công trình kiến trúc có quy mô tương đối lớn và độc đáo như Cấm thành, chùa Một Cột,... Trình độ điêu khắc tinh vi, thanh thoát được thể hiện trên các tượng Phật, ở hình trang trí rồng,...

- Giáo dục:

- + Nhà Lý chú ý đến việc học tập, thi cử để tuyển chọn những người tài bổ sung vào bộ máy chính quyền.
- + Năm 1070, nhà Lý cho dựng Văn Miếu. Năm 1075, cho mở khoa thi đầu tiên để tuyển chọn quan lại.

+ Năm 1076, Quốc Tử Giám được thành lập, là nơi học tập cho con em quý tộc, sau đó mở rộng đến con quan lại và những người giỏi trong nước.

Câu hỏi 2 trang 57 SGK Lịch sử và Địa lí 7 Kết nối tri thức

Việc xây dựng Văn Miếu – Quốc Tử Giám và mở khoa thi đầu tiên có ý nghĩa như thế nào?

Trả lời

- Việc xây dựng Văn Miếu, thành lập Quốc Tử Giám thể hiện lý tưởng xây dựng nền giáo dục lúc bấy giờ.
- Mục đích đào tạo và sử dụng nhân tài của cha ông.
- Mục đích giáo dục nhân cách, đạo đức cho đội ngũ quan lại đương thời và hậu thế.

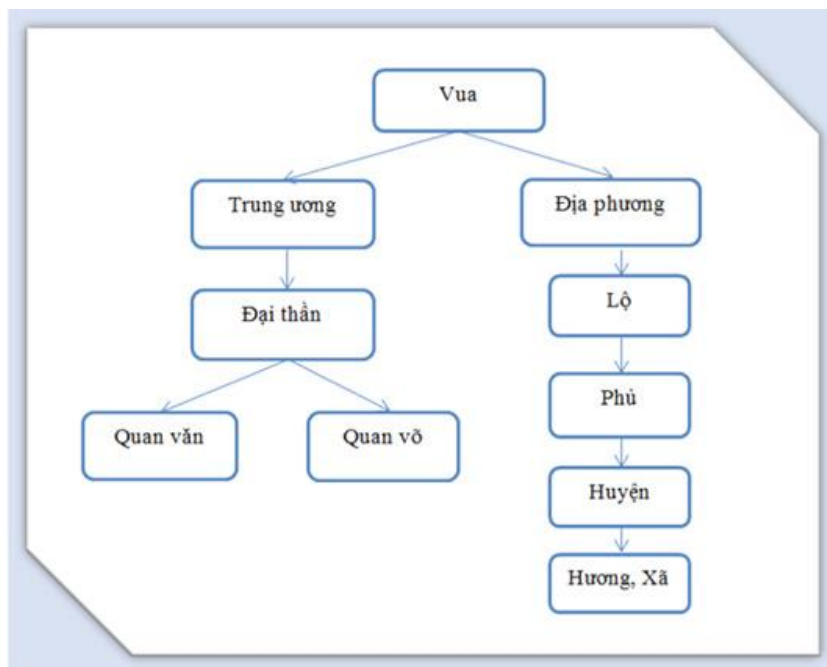
Luyện tập - Vận dụng

Câu 1 trang 57 SGK Lịch sử và Địa lí 7 Kết nối tri thức

Lập bảng hệ thống (hoặc sơ đồ tư duy) thể hiện những nét chính về tình hình chính trị, kinh tế, xã hội, văn hóa thời Lý.

Trả lời

- Chính trị:

**Sơ đồ tổ chức bộ máy nhà nước thời Lý*

- Xã hội:

- Kinh tế:

Nông nghiệp	Thủ công nghiệp	Thương nghiệp
+ Ruộng đất gồm ruộng công làng xã; ruộng phong cấp cho con cháu, và người có công; ruộng khai hoang. Thủy lợi: cho đào kênh, khơi ngòi, đắp đê. Cấm mổ trộm trâu bò để bảo vệ sức kéo. + Nhà vua làm lễ tế thần Nông, xong tự cày cấy - lễ Tịch Điền. + Nông nghiệp phát triển được mùa liên tục.	+ Thủ công nghiệp nhà nước: Đúc tiền, chế tạo binh khí, dệt lụa, làm phẩm phục triều đình,... + Thủ công nghiệp nhân dân: Làm đồ trang sức, làm giấy, đúc đồng, uơng tơ, dệt lụa, làm đồ gốm, xây dựng đền đài cung điện. + Chuông Quy Điền, tháp Báo Thiên là những di vật, công trình nổi tiếng do thợ thủ công thời Lý tạo nên.	+ Hình thành nên các chợ và một số trung tâm trao đổi hàng hóa. + Quan hệ buôn bán giữa Đại Việt với Trung Quốc khá phát triển, nhiều chợ biên giới được hình thành. Cảng biển Vân Đồn (Quảng Ninh ngày nay) trở thành nơi buôn bán với nước ngoài rất sầm uất.

- Văn hóa:

Tôn giáo	Văn học, nghệ thuật	Giáo dục
+ Phật giáo được các vua Lý tôn sùng và truyền bá	+ Văn học chữ Hán bước đầu phát triển, xuất hiện một số tác phẩm có giá	+ Năm 1070, nhà Lý cho dựng Văn Miếu. Năm 1075,

rộng rãi trong nhân dân.	trị tiêu biểu như Chiêu dời đô, Nam quốc sơn hà,...	cho mở khoa thi đầu tiên để tuyển chọn quan lại.
+ Nho giáo bắt đầu được mở rộng và ngày càng có vai trò trong xã hội.	+ Các trò chơi dân gian rất được ưa chuộng. Loại hình hát chèo, múa rối nước đều phát triển.	+ Nhà Lý chú ý đến việc học tập, thi cử để tuyển chọn những người tài bổ sung vào bộ máy chính quyền.
+ Đạo giáo khá thịnh hành, được kết hợp với các tín ngưỡng dân gian.	+ Một số công trình kiến trúc có quy mô tương đối lớn và độc đáo như Cầm thành, chùa Một Cột,... Trình độ điêu khắc tinh vi, thanh thoát được thể hiện trên các tượng Phật, ở hình trang trí rồng,...	+ Năm 1076, Quốc Tử Giám được thành lập, là nơi học tập cho con em quý tộc, sau đó mở rộng đến quan lại và những người giỏi trong nước.

Câu 2 trang 57 SGK Lịch sử và Địa lí 7 Kết nối tri thức

So sánh và cho biết tổ chức nhà nước thời Lý có điểm gì khác so với thời Đinh – Tiền Lê. Qua đó chứng tỏ điều gì về tổ chức nhà nước thời Lý?

Trả lời

=> Tổ chức bộ máy nhà nước thời Lý có phần hoàn chỉnh hơn so với thời Đinh – Tiền Lê, ngôi vua được cha truyền con nối, các chức quan đều được giao cho những người thân cận nắm giữ. Nhà Lý còn có bộ Hình thư – bộ luật hành văn đầu tiên của Việt Nam.

Câu hỏi 3 trang 57 SGK Lịch sử và Địa lí 7 Kết nối tri thức

Hãy sưu tầm sách, báo và internet về một thành tựu văn hóa, giáo dục tiêu biểu thời Lý. Viết đoạn văn ngắn (7 – 10 câu) giới thiệu về thành tựu đó

Trả lời

Chùa Một Cột còn được gọi với những cái tên khác là chùa Mật, chùa Diên Hựu hay Liên Hoa Đài. Theo sử xưa, chùa được vua Lý Thái Tông cho xây dựng vào mùa đông năm 1049. Tích xưa còn lưu lại câu chuyện vua Lý Thái Tông nằm chiêm bao thấy Phật Quan Âm tọa thiền trên tòa hoa sen sáng rực, đưa tay dắt vua lên đài. Tỉnh mộng vua đã cho dựng chùa Một Cột với lối kiến trúc tựa như trong giấc mơ. Từ đó người ta thấy một ngôi chùa với kết cấu một cột độc đáo, dáng tựa đài sen vươn lên giữa mặt hồ Linh Chiểu ở kinh thành Thăng Long. Lúc này quần thể chùa (bao gồm chùa Một Cột và ngôi chùa mới) có tên là Diên Hựu với ý nghĩa “phước bền dài lâu”.

-HẾT-

Trên đây là toàn bộ nội dung **Soạn sử 7 bài 11 Kết nối tri thức : Nhà Lý xây dựng và phát triển đất nước (1009 - 1225)**. Nội dung này chắc chắn sẽ giúp các em chuẩn bị bài học trước khi đến lớp tốt nhất.